

Університетські події

НАРОДЖУЄТЬСЯ МУЗЕЙ

Негаразди нашого життя боляче вдарили по бібліотеках і, перш за все, наукових.

Наслідки цієї біди суспільство відчує пізніше, коли зрозуміє, що одна з причин кризового стану науки й освіти — жалюгідне становище бібліотек. Гірко і прикро відчувати нам, бібліотекарям, як біднішають фонди Центральної наукової бібліотеки університету.

Це змушує колектив ЦНБ шукати шляхів поповнення фонду та його оптимальної організації з метою найкращого обслуговування читачів.

Попри всі труднощі сьогодення ми маємо думати про день майбутній, зміцнювати його підвалини, і, перш за все, зберегти для нащадків історію рідного університету.

Найвагоміша частина цієї історії — наукова спадщина вчених, сконцентрована у вічному джерелі знань — книзі. Ось чому вже декілька років мріяли ми про створення Музею праць учених ХДУ. Реалізація цієї

мрії стала можливою завдяки тому, що врешті з'явилось приміщення, яке ректорат надав ЦНБ.

Невелика затишна кімната. На стелажах книги, книги, книги... Цілий розсип імен учених ХДУ, що складали і складають славу і гордість не тільки вітчизняної, але і світової науки. Д. І. Багалій і М. А. Сумцов, І. І. Срезневський і О. О. Потебня, В. О. Стеклов і М. В. Ляпунов, А. М. Краснов і В. Я. Данилевський. А ось праці тих, хто ще недавно був з нами, — М. П. Барабашов та І. М. Буланкін, К. Д. Синельников і А. К. Вальтер, Л. Д. Ландау і І. М. Лівшиць, Т. Д. Страхов і М. А. Ізмайлов...

А це вже наші сучасники, ті, хто сьогодні піднімаються на кафедри великих лекційних аудиторій, плідно працюють у наукових лабораторіях, продовжуючи славні традиції університетської науки, — О. В. Погорелов і І. Є. Тарапов, О. І. Ахієзер, І. І. Залюбовський та Є. П. Нечипоренко, В. П.

Макридіні, В. Г. Шахбазов і багато-багато інших.

Із стін цього, поки що мініатюрного музею, дивляться на нас такі знайомі, майже рідні обличчя. І не покидає думка — найстарішому вітчизняному університетові є ким і чим пишатись. Ми вважаємо, що концентрація творчості наших учених в єдиному, відкритому для читачів зібранні, дасть змогу наочно показати в усьому обсязі і величі розвиток університетської науки, окремих наукових шкіл та вчених. Створюючи музей, ми думали ще про одну важливу його місію — виховну. Як скарбниця інтелектуального багатства університету він дасть змогу студентам, молодим науковцям відчувати себе нащадками великих учителів. Пройдуть роки, і на полицях музею поряд із працями славних учених стануть книги сьогоднішніх студентів, талановитих продовжувачів наукових пошуків. Кращого місця для такого Музею, ніж ЦНБ, не знайти. Саме в її залах написано багато наукових праць, сторінок дисертацій. Саме тут і мають бути зібрані як музейні експонати ці свідки плідної наукової роботи наших читачів. Тільки бібліотекарі, досвідчені і чуйні, спроможні зібрати, науково обробити та систематизувати книги, надійно зберегти закладений у них віковий досвід для прийдешніх поколінь.

За останні роки працюю бібліографів у фонд музею зібрано більше двох

тисяч примірників. Це монографії, підручники, навчальні посібники, збірники, наукові періодичні видання, автореферати дисертацій, захищених у ХДУ. Багато книг з авторграфами відомих учених. У них — велика любов до своєї альма матер, слова вдячності Центральної науковій.

Окрему частину фонду музею становлять фотодокументи. Сотні фотографій фундаторів університетської науки та наших сучасників, фотографії, пов'язані з університетом у різні роки його діяльності, студентським життям, його святами і буднями — все це скарби нашої історії. Багато їх ще на кафедрах, в архівах. Усі вони мають бути зібрані в єдиний фонд, упорядкований і систематизований для подальшого активного життя в історичних дослідженнях, експозиціях, стендах. Гадаю, що і студентам цікаво було б побачити на сторінках багатотиражки університетське життя в ретроспекції, — воно, думаю, було не таким уже поганим.

Колектив бібліотеки робить усе для поповнення фонду музею. Але самих наших зусиль для цього замало. Поки що у фонді немає значної кількості монографій учених ХДУ різних років видань. Ми розуміємо, що без допомоги громадськості, вчених нам не реалізувати своєї мрії. Ось чому:

— ми звертаємось до наукових колективів з проханням зробити свій внесок у формування фонду

музею публікаціями вчених за попередні роки, а також створити умови, за яких жодна монографія, підручник за поточний період не минули б свого місця у фонді. І ще одне. Як правило, наші кафедри — організатори різних наукових конференцій, симпозіумів. Видані невеликими тиражами, а зараз ще й на комерційних засадах, тези доповідей цих наукових форумів швидко розходяться і стають недосяжними. Передати 1-2 примірники цих матеріалів у фонд музею — почесний обов'язок кожної кафедри — організатора!

— ми звертаємось до всіх науковців з проханням передати у фонд музею свої видання і, перш за все, монографії, підручники. Будемо раді побачити на їх сторінках автографи. До нас уже стали надходити регулярно підібрані, зблоковані у своєрідні «конвалюти» добірки матеріалів, пов'язаних з науковою, методичною, громадською діяльністю окремих учених. Зрозуміло, що в цих складних умовах науковці будуть шукати можливості для друкування своїх публікацій. Використовуючи традиційні наукові зв'язки, вони будуть друкуватись у наукових виданнях близького зарубіжжя, а також у комерційних виданнях. Замовляти ці матеріали попереду, одержувати їх ЦНБ не в змозі. Єдине джерело їх отримання — дарунок самих авторів, на що ми дуже розраховуємо;

— ми звертаємось до членів сімейних учених, яких уже немає серед нас, з проханням передати в дар музею праці науковців університету. Невже не продовжаться традиції ентузіастів, меценатів, які дарували свої бібліотеки Центральної науковій бібліотеці, вкладаючи у справу народної освіти свою любов і кошти? Запевняємо, що кожне зібрання, кожна подарована книга знайдуть своє гідне місце у новому музеї;

— ми звертаємось до всіх учених, співробітників, ветеранів університету, до всіх наукових, учбових, адміністративних та громадських структур з проханням передати у фонд музею фотореліквії, пов'язані з історією ХДУ.

Музей створено при довідково-бібліографічному відділі ЦНБ (7 поверх, кімната 44). Щоденно з 10 до 19 години черговий бібліограф з вдячністю прийме публікації учених. Науковці, студенти вже зараз можуть користуватись фондами Музею праць учених.

Сподіваємось, що наше звернення знайде відгук серед наукової громадськості, яка завжди чуйно реагувала на потреби рідної бібліотеки. Університет завжди був не тільки науковим центром, але й центром справжньої духовності, всіх найкращих засад. Музей праць учених ХДУ стане дарунком університетові до 190-річчя його заснування.

Н. БЕРЕЗЮК,
бібліограф ЦНБ.

ХАРКІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКА ГАЗЕТА

Газета видається з 1927 р.

● № 5 (3621) ●

Вівторок 2 березня 1993 р.

● Ціна 5 купонів.